

EURÓPAI BIZOTTSÁG
MEZŐGAZDASÁGI ÉS VIDÉKFEJLESZTÉSI FŐIGAZGATÓSÁG

H. Igazgatóság: Fenntartható fejlődés, valamint a mezőgazdaság és a vidékfejlesztés minősége
H.3. Biogazdálkodás

2008.12.15.

Rev.1

Iránymutatás

az ökológiai termékek Európai Unióba történő behozataláról

Ez a dokumentum a bizottsági szolgálatok munkadokumentumaként jött létre. Kidolgozására a tagállamokkal együttműködésben került sor. A dokumentum nem kíván jogilag kötelező erejű szabályokat megállapítani és természeténél fogva nem érinti a Bizottság vagy valamely tagállam által a 834/2007/EK tanácsi rendelet 32. és 33. cikkében és az 1235/2008/EK bizottsági rendeletben foglalt végrehajtási előjogok keretében hozott intézkedéseket, vagy az e rendelkezéssel összhangban kialakult joggyakorlatot.

Iránymutatás az ökológiai termékek Európai Unióba történő behozataláról

- (1) Iránymutatás a közzéteendő jegyzékek tartalmáról
- (2) Iránymutatás a jegyzékbe történő felvétel iránti kérelemről
- (3) Iránymutatás a megfelelőség tekintetében elismert ellenőrző szervekről és ellenőrző hatóságokról szóló első értékelő jelentésről
- (4) Iránymutatás az egyenértékűség tekintetében elismert ellenőrző szervekről és ellenőrző hatóságokról szóló első értékelő jelentésről
- (5) Iránymutatás a harmadik ország hatóságának értesítéséről
- (6) Iránymutatás az éves jelentésről, ideértve a további értékelő jelentéseket is
- (7) Iránymutatás az egyenértékűség értékeléséről
- (8) Iránymutatás a csoportos tanúsításról
- (9) Iránymutatás a gazdasági szereplők jegyzékéről és annak közléséről
- (10) Iránymutatás a szabálytalanságok és jogsértések kezeléséről
- (11) Iránymutatás a bejövő szállítmányok vám- vagy más hatóságok általi ellenőrzéséről

Az alkalmazott rövidítések

ESZ ellenőrző szerv

EH ellenőrző hatóság

ÉSZ értékelő szerv

1. Iránymutatás a közzéteendő jegyzékek tartalmáról

Az 1235/2008/EK bizottsági rendelet 3., 7. és 10. cikke

A. Termékkategóriák

Csak az általános kategóriát kell feltüntetni: növényi termékek vagy állati termékek. Egyedi esetekben konkrétabb termékkategóriát is meg lehet adni.

B. Az ellenőrző szervek és ellenőrző hatóságok kódszámai

(1) A megfelelőség tekintetében elismert EH és ESZ esetében (3. cikk): a Bizottság ad kódszámot.

(2) Az elismert harmadik országok jegyzékében említett EH és ESZ esetében (7. cikk): a harmadik ország ad kódszámot minden egyes EH-nak vagy ESZ-nek.

(3) Az egyenértékűség tekintetében elismert EH és ESZ esetében (10. cikk): az EH vagy ESZ javasol kódszámot és a Bizottság határozza azt meg.

A több jegyzéken szereplő EH-k és ESZ-ek esetében olyan kódszámokra kell javaslatot tenni, amelyek egyértelműen azonosítják az EH-t vagy ESZ-t és nem keltenek zavart.

C. A jegyzékbe történő felvétel érvényességének határideje

Az általánosan alkalmazott, 4–5 éves akkreditációs ciklussal való összhang megteremtése érdekében a jegyzékbe történő felvétel érvényességének határideje szokásosan öt év.

2. Iránymutatás a jegyzékbe történő felvétel iránti kérelemről

4., 8., 11., 19. cikk

A. A kérelem nyelve

Ezt célszerű előzetesen egyeztetni a Bizottsággal.

B. A kérelem formája

1. A megfelelés tekintetében elismert EH és ESZ esetében (4. cikk): formanyomtatvány, lásd az alábbi mintát.
2. Harmadik ország esetében (8. cikk): nincs formanyomtatvány, az ország képviselőjének kell hivatalos levelet írnia az Európai Bizottságnak.
3. Az egyenértékűség tekintetében elismert EH és ESZ esetében (11. cikk): formanyomtatvány, lásd az alábbi mintát.
4. A behozatali engedélyt kiadó tagállam esetében (19. cikk): a 2092/91/EGK rendelet 11. cikkének (6) bekezdése szerinti meglévő formanyomtatvány, az 1235/2008/EK rendelet 19. cikkéhez igazított változatot külön bocsátják rendelkezésre.

Formanyomtatvány

A 834/2007/EK tanácsi rendelet 32. cikke szerinti, az ellenőrző szerv vagy ellenőrző hatóság megfeleléség tekintetében történő elismerése iránti kérelem

1. Azonosítás

Az ellenőrző szerv vagy ellenőrző hatóság neve ¹

A székhely címe (postacím, telefon, fax, e-mail, weboldal)

Egyéb kirendeltségek címe (postacím, telefon, fax, e-mail, weboldal) és az egyes kirendeltségek tevékenységeinek bemutatása

Az ellenőrzési rendszer hatálya alatt álló gazdasági szereplők jegyzékét tartalmazó internetes oldal

A gazdasági szereplők tanúsított státuszáról, az érintett termékkategóriákról, valamint a felfüggesztett és tanúsításától megfosztott gazdasági szereplőkről és termékekről tájékoztató kapcsolattartó pont

2. Illetékességi terület és az érintett termékkategóriák

Azon harmadik országok jegyzéke, amelyekben az ellenőrző szerv vagy ellenőrző hatóság tevékenységét folytatja és amelyek tekintetében az elismerést kéri.

Adja meg a termékkategóriákat minden egyes harmadik ország tekintetében.

3. Technikai dokumentáció

Lásd az 1235/2008/EK bizottsági rendelet 4. cikkének (3) bekezdését: csatolandó

A 834/2007/EK rendelet 32. cikkének (2) bekezdésében említett értékelő jelentések elkészítésével megbízott akkreditációs szerv neve:

Jelenlegi akkreditáció és időtartama:

4. Hitelesítés

Aláírás, név, beosztás

Dátum

P.H.

---

¹ A nem megfelelő rész törölendő

Formanyomtatvány

A 834/2007/EK tanácsi rendelet 33. cikke szerinti, az ellenőrző szerv vagy ellenőrző hatóság egyenértékűség tekintetében történő elismerése iránti kérelem

1. Azonosítás

Az ellenőrző szerv vagy ellenőrző hatóság neve ²

A székhely címe (postacím, telefon, fax, e-mail, weboldal)

Egyéb kirendeltségek címe (postacím, telefon, fax, e-mail, weboldal) és az egyes kirendeltségek tevékenységeinek bemutatása

Az ellenőrzési rendszer hatálya alatt álló gazdasági szereplők jegyzékét tartalmazó internetes oldal

A gazdasági szereplők tanúsított státuszáról, az érintett termékkategóriákról, valamint a felfüggesztett és tanúsításától megfosztott gazdasági szereplőkről és termékekről tájékoztató kapcsolattartó pont

2. Illetékességi terület és az érintett termékkategóriák

Azon harmadik országok jegyzéke, amelyekben az ellenőrző szerv vagy ellenőrző hatóság tevékenységét folytatja és amelyek tekintetében az elismerést kéri.

Adja meg a termékkategóriákat minden egyes harmadik ország tekintetében.

3. Technikai dokumentáció

Lásd az 1235/2008/EK bizottsági rendelet 11. cikkének (3) bekezdését: csatolandó

A 834/2007/EK rendelet 33. cikkének (3) bekezdésében említett értékelő jelentés elkészítésével megbízott értékelő szerv neve:

Jelenlegi akkreditáció és időtartama:

4. Hitelesítés

Aláírás, név, beosztás

Dátum

P.H.

---

² A nem megfelelő rész törlendő

3. Iránymutatás a megfelelőség tekintetében elismert ellenőrző szervezetekről és ellenőrző hatóságokról szóló első értékelő jelentésről

A 4. cikk (3) bekezdésének c) pontja

Az értékelő jelentést elkészítheti:

- (harmadik ország vagy valamely tagállam) illetékes hatósága;
- az ökológiai termelés terén hatáskörrel rendelkező nemzeti akkreditációs szerv;
- az ökológiai termelésre szakosodott nemzetközi felügyeleti vagy akkreditációs szerv.

Ezen iránymutatásban az értékelő jelentést készítő mindhárom típusú szervezetre az „értékelő szerv” (ÉSZ) kifejezést használjuk.

Az értékelő szervezetek – például szakértői értékeléssel – igazolják, hogy megfelelnek az ISO 17011 szabványnak³. E szervezeteknek készen kell állniuk arra, hogy szakértői értékelésnek vessék alá őket.

Igazolniuk kell, hogy az ellenőrző szervezetek és hatóságok értékelésében részt vevő személyzetük elegendő ismerettel, kellő képesítéssel, képzettséggel és tapasztalattal rendelkezik általában az ökológiai termelés és közelebbről az adott uniós rendelet tekintetében.

A Bizottság arra ösztönzi az értékelő szervezeteket, hogy közös értékeléseket végezzenek és közös értékelő jelentéseket készítsenek. Arra is bátorítja őket, hogy dolgozzanak ki a helyes gyakorlatra vonatkozó kódexet és ezt továbbítsák a Bizottságnak.

Az első értékelő jelentés igazolja az uniós rendeletek alapos ismeretét és részletesen bemutatja, hogy az EK-rendelet követelményei miként teljesültek. Nem lehet kivételeket tenni, sem értelmezéseket csatolni. A csoportos tanúsítás nem elfogadható. Létre kell hozni egy vetőmag-adatbázist. Kivételt csak akkor lehet alkalmazni, ha azt az új végrehajtási szabályok egyértelműen valamennyi tagállamra alkalmazandónak határozzák meg és amennyiben a kivétel alkalmazására vonatkozó feltételek teljesülnek.

Az első értékelő jelentés az ellenőrző szerv vagy hatóság működési teljesítményét vizsgálja, ennek megfelelően a következőket tartalmazza:

- (1) az ESZ vagy EH szervezetét, működését és minőségirányítását bemutató, megfelelő általános dokumentumok ellenőrzéséről szóló jelentés.
- (2) Annak a kirendeltségnek a hivatali ellenőrzéséről szóló jelentés, ahol a vonatkozó dokumentumokat tartják és a tanúsítási határozatokat meghozzák; e jelentés a következőkre terjed ki:
  - (a) a gazdasági szereplőkre vonatkozó fájlok ellenőrzése, valamint a szabálysértések és panaszok kezelésének, többek között a be nem jelentett és nyomon követési látogatások alkalmazásának, a mintavételezési

---

³ ISO/IEC 17011:2004 útmutató: Megfelelőségértékelés: Megfelelőségértékelést végző szervezeteket akkreditáló testületekre vonatkozó általános követelmények

politikának és a más ESZ-ekkel vagy EH-kal folytatott információcserének az ellenőrzése során kapott eredmény;

- (b) a személyzet által általában az ökológiai termeléssel és különösen a vonatkozó uniós rendeletekkel kapcsolatban szerzett ismeretek, képesítések, képzettségek és tapasztalatok értékelése
  - (c) az ellenőrző és tanúsító személyzettel folytatott személyes beszélgetésekből levont következtetések
- (3) a kritikus helyszíneken lefolytatott hivatali ellenőrzések hasonló jelentései, amelyek meghatározzák vagy igazolják az ellenőrző szerv vagy ellenőrző hatóság hatékonyságát; a kritikus helyszínek azok a helyszínek, ahol az ellenőrző szerv vagy hatóság a tevékenységét folytatja
- (4) A reprezentatív⁴ gazdasági szereplőknél a felülvizsgálati ellenőrzések⁵ és/vagy a közvetlen megfigyelésen alapuló ellenőrzések⁶ lefolytatása érdekében kellően arányos számban tett látogatásokról szóló jelentés és következtetések. Ezeket a látogatásokat harmadik országban akkora számban kell lefolytatni, amely arányos az ESZ vagy EH ellenőrző tevékenységével érintett harmadik országok számával, ideértve azokat a harmadik országokat is, amelyekben az ESZ vagy EH kirendeltséget tart fenn és azokat is, amelyekben ellenőrző tevékenységet folytat, de nem tart fenn kirendeltséget.
- (5) a helyi feltételek és nyelvek ismeretének értékelése

A jelentés területi hatályának tükröznie kell az akkreditáció vagy az illetékes hatóság jóváhagyásának területi hatályát.

---

⁴ Az ESZ vagy EH ellenőrzése alá tartozó gazdasági szereplőkre jellemző termelés típusa, az e szereplőket érintő vizsgálat terjedelme, a műveletek nagyságrendje és a szereplők területi elhelyezkedése tekintetében reprezentatív. A reprezentatívát kellően diverzifikálnak is kell érteni.

⁵ Felülvizsgálati ellenőrzés: a gazdasági szereplő értékelő általi vizsgálata, amelyet annak érdekében folytatnak le, hogy ellenőrizzék az ESZ vagy EH működési eljárásainak való megfelelést és ellenőrizzék a szereplő hatékonyságát.

⁶ Közvetlen megfigyelésen alapuló ellenőrzés: az ESZ vagy EH ellenőre által lefolytatott vizsgálat értékelő általi megfigyelése.

4. Iránymutatás az egyenértékűség tekintetében elismert ellenőrző szervezetekről és ellenőrző hatóságokról szóló első értékelő jelentésről

A 11. cikk (3) bekezdésének c) pontja

Az értékelő jelentést elkészítheti:

- (harmadik ország vagy valamely tagállam) illetékes hatósága;
- az ökológiai termelés terén hatáskörrel rendelkező nemzeti akkreditációs szerv; vagy
- az ökológiai termelésre szakosodott nemzetközi felügyeleti vagy akkreditációs szerv.

Ezen iránymutatásban az értékelő jelentést készítő mindhárom típusú szervezetre az „értékelő szerv” (ÉSZ) kifejezést használjuk.

Az értékelő szervezetek – például szakértői értékeléssel – igazolják, hogy megfelelnek az ISO 17011 szabványnak⁷. E szervezeteknek készen kell állniuk arra, hogy szakértői értékelésnek vessék alá őket.

Igazolniuk kell, hogy az ellenőrző szervezetek és hatóságok értékelésében részt vevő személyzetük elegendő ismerettel, kellő képesítéssel, képzettséggel és tapasztalattal rendelkezik általában az ökológia termelés és közelebbről a vonatkozó ökológiai szabványok tekintetében.

A Bizottság arra ösztönzi az értékelő szervezeteket, hogy közös értékeléseket végezzenek és közös értékelő jelentéseket készítsenek. Arra is bátorítja őket, hogy dolgozzanak ki a helyes gyakorlatra vonatkozó kódexet és ezt továbbítsák a Bizottságnak.

Az első értékelő jelentés tartalmazza az alkalmazott szabványoknak a 834/2007/EK rendelet⁸ III. és IV. címében szereplő termelési szabványokkal való egyenértékűségének, valamint az alkalmazott ellenőrzési intézkedéseknek a 834/2007/EK rendelet V. címében említett intézkedésekkel való egyenértékűségének részletes értékelését.

Az első értékelő jelentés az ellenőrző szerv vagy ellenőrző hatóság működési teljesítményét vizsgálja, ennek megfelelően a következőket tartalmazza:

- (1) az ESZ vagy EH szervezetét, működését és minőségirányítását bemutató, megfelelő általános dokumentumok ellenőrzéséről szóló jelentés.
- (2) Annak a kirendeltségnek a hivatali ellenőrzéséről szóló jelentés, ahol a vonatkozó dokumentumokat tartják és a tanúsítási határozatokat meghozzák; e jelentés a következőkre terjed ki:

---

⁷ ISO/IEC 17011:2004 útmutató: Megfelelőségértékelés: Megfelelőségértékelést végző szervezeteket akkreditáló testületekre vonatkozó általános követelmények

⁸ A 834/2007/EK rendeletre történő bármely hivatkozás alatt a rendeletre és az azt említő bizottsági végrehajtási rendeletekre – a 889/2008/EK rendeletre, a(z) xxxx/2008/EK rendeletre és a jövőbeni rendeletekre – tett hivatkozásokat is érteni kell.

- (a) a gazdasági szereplőkre vonatkozó fájlok ellenőrzése, valamint a szabálysértések és panaszok kezelésének, többek között a be nem jelentett és nyomon követési látogatások alkalmazásának, a mintavételezési politikának és a más ESZ-ekkel vagy EH-kal folytatott információcserének az ellenőrzése során kapott eredmény;
  - (b) a személyzet által általában az ökológiai termeléssel és különösen a vonatkozó uniós rendeletekkel kapcsolatban szerzett ismeretek, képesítések, képzettségek és tapasztalatok értékelése
  - (c) az ellenőrző és tanúsító személyzettel folytatott személyes beszélgetésekből levont következtetések
- (3) a kritikus helyszíneken lefolytatott hivatali ellenőrzések hasonló jelentései, amelyek meghatározzák vagy igazolják az ellenőrző szerv vagy ellenőrző hatóság hatékonyságát; a kritikus helyszínek azok a helyszínek, ahol az ellenőrző szerv vagy hatóság a tevékenységét folytatja
- (4) A reprezentatív⁹ gazdasági szereplőknél a felülvizsgálati ellenőrzések¹⁰ és/vagy a közvetlen megfigyelésen alapuló ellenőrzések¹¹ lefolytatása érdekében reprezentatív számban tett látogatásokról szóló jelentés és következtetések. Ezeket a látogatásokat harmadik országban akkora számában kell lefolytatni, amely arányos az ESZ vagy EH ellenőrző tevékenységével érintett harmadik országok számával. E látogatások kiterjednek azokra a harmadik országokra is, amelyekben az ESZ vagy EH kirendeltséget tart fenn és azokra is, amelyekben nem.
- (5) a helyi feltételek és nyelvek ismeretének értékelése minden egyes harmadik ország tekintetében.

A jelentés területi hatályának tükröznie kell az akkreditáció vagy az illetékes hatóság jóváhagyásának területi hatályát.

---

⁹ Az ESZ vagy EH ellenőrzése alá tartozó gazdasági szereplőkre jellemző termelés típusa, az e szereplőket érintő vizsgálat terjedelme, a műveletek nagyságrendje és a szereplők területi elhelyezkedése tekintetében reprezentatív. A reprezentatívát kellően diverzifikálnak is kell érteni.

¹⁰ Felülvizsgálati ellenőrzés: a gazdasági szereplő értékelő általi vizsgálata, amelyet annak érdekében folytatnak le, hogy ellenőrizzék az ESZ vagy EH működési eljárásainak való megfelelést és ellenőrizzék a szereplő hatékonyságát.

¹¹ Közvetlen megfigyelésen alapuló ellenőrzés: az ESZ vagy EH ellenőre által lefolytatott vizsgálat értékelő általi megfigyelése.

5. Iránymutatás a harmadik ország hatóságának értesítéséről

A 4. cikk (3) bekezdésének d) pontja és a 11. cikk (3) bekezdésének d) pontja

Az ESZ vagy EH levelet küld a harmadik ország hatóságainak, amelyben bemutatkozik és leírja a harmadik országban folytatandó ellenőrzési tevékenységeit.

Az ESZ vagy EH aláírt nyilatkozata, amelyben vállalja az érintett harmadik ország hatóságai által vele szemben támasztott jogi követelmények betartását.

6. Iránymutatás az éves jelentésről

6.1. Az ellenőrző szervek és ellenőrző hatóságok éves jelentése

5. és 12. cikk

Amint az az 5. cikk (1) bekezdésének c) pontjában és a 12. cikk (1) bekezdésének b) pontjában szerepel, az éves jelentés frissíti az eredeti technikai dokumentációt és az első értékelő jelentést.

A. A technikai dokumentációban szereplő információ frissítése

- (1) az előző év során az egyes harmadik országokban elvégzett ellenőrzési tevékenységek
- (2) a kapott eredmények, a tapasztalt szabálytalanságok és jogsértések, illetve a megtett korrekciós intézkedések
- (3) az alkalmazott termelési szabványokban vagy ellenőrzési intézkedésekben bekövetkezett változás
- (4) más fontos változások

B. Az értékelő jelentés frissítése

Az értékelő jelentés tartalmazza az értékelő szerv által végzett helyszíni értékelés, felügyelet és többéves újraértékelés eredményeit.

A tevékenységek gyakoriságának, területi megoszlásának és tartalmának összhangban kell lennie az első értékelő jelentésről szóló 3. és 4. iránymutatás elveivel.

6.2. A harmadik országok éves jelentése

9. cikk

A jelentések tartalmát az említett cikk határozza meg.

Formátum: szabadon választható

7. Iránymutatás az egyenértékűség értékeléséről

A 8. cikk (2) bekezdésének c) és d) pontja és a 11. cikk (3) bekezdésének b) pontja

Az egyenértékűség meghatározása: A 834/2007/EK rendelet 2. cikkének x) pontja szerint: „egyenértékű”: különböző rendszerek vagy intézkedések leírásánál azt jelenti, hogy azonos szintű megfelelési biztosítékot nyújtó szabályok alkalmazásával ugyanazon célok és alapelvek teljesítésére alkalmas.

1. Az ökológiai termelésnek az értékelt szabványban – beleértve a közvetlenül kapcsolódó és vonatkozó jogi követelményeket is – szereplő céljait és elveit össze kell hasonlítani az alapszabvánnyal, azaz a 834/2008/EK rendelettel és a 889/2008/EK rendelettel.

2. A teljes műszaki előírásokban szereplő vonatkozó¹² követelményeket egymás mellé állítva kell összehasonlítani.

Ehelyett azt is lehet választani, hogy az alapszabványt az ellenőrzési intézkedésekkel együtt lényeges, rövid, egyértelműen megfogalmazott követelményekben összegzik. Az értékelt szabvány értékelőinek ezután fel kell tüntetniük, hogy a szabvány az adott követelménnyel egyenértékű megközelítést alkalmaz-e, és hivatkozniuk kell a műszaki vagy jogi szöveg azon részeire, amelyben a technikai dokumentációt értékelők erről meggyőződhetnek (de nem kell bemásolniuk ezeket a részeket).

3. Ezen összehasonlítás alapján el kell készíteni a két szabvány közötti alapvető különbségeket tartalmazó jegyzéket. A nem egyértelmű kérdések megoldásához a nemzetközi szabványt, azaz a Codex Alimentarius CAC/GL 32 iránymutatásait kell figyelembe venni, és az ellenőrzés, illetve a tanúsítás tekintetében ajánlott a vonatkozó nemzetközi legjobb gyakorlatokról szóló iránymutatások¹³ alkalmazása.

4. Az értékelést végző értékelő testület nyilvánosságra hozza az egyenértékűség értékelés eredményét.

5. A 2092/91/EGK rendeletet alapul vevő és 2009. január 1-je előtti értékelések 2009. december 31-ig használhatók.

Az egyenértékűség értékelésére ajánlott egy nemzetközileg elfogadott, legjobb gyakorlatra vonatkozó módszertani iránymutatás¹⁴ alkalmazása és továbbfejlesztése.

---

¹² Példa: ha az értékelt szabvány csak növénytermesztéssel foglalkozik, az összehasonlításnak nem kell kiterjednie az állattenyésztési szabványokra.

¹³ Ilyen útmutatást tartalmaz például az „International Requirements for Organic Certification Bodies” (Az ökológiai tanúsító szervezetekre vonatkozó nemzetközi követelmények) című dokumentum, UNCTAD, FAO, IFOAM, 2008. október.

¹⁴ Mint például a Codex Alimentarius CAC/GL 34 iránymutatásai: „Guidelines for the Development of Equivalence Agreements Regarding Food Import and Export Inspection and Certification Systems” (Iránymutatás az élelmiszerbehozatal és -kivitel vizsgálati és tanúsítási rendszereire vonatkozó egyenértékűség megállapodások kidolgozásáról) és „Guide for assessing equivalence of organic iránymutatás az ökológia termékek Európai Unióba történő behozataláról – 2008. decemberi változat – 13. oldal

8. Iránymutatás a fejlődő országokban alkalmazott, ökológiai gazdálkodást folytató termelők csoportjaira vonatkozó tanúsítási rendszerek egyenértékűségének értékeléséről¹⁵

A. A csoportos tanúsítási rendszer célja

1. A kisebb gazdasági szereplők ellenőrzésével összefüggő gazdasági nehézségek leküzdése (az OECD meghatározása szerinti¹⁶) fejlődő országokban.

B. Elv

2. A vizsgálati munka jelentős részét a csoport által létrehozott belső ellenőrzési rendszer keretében belső ellenőrök végzik el.
3. A külső ellenőrző szerv ellenőrzi és értékeli a belső ellenőrzési rendszer hatékonyságát és a csoportot mint egészét tanúsítja.

C. Alkalmazási kör: kik tekinthetők csoportnak?

4. Elvben csak kistermelők lehetnek a csoportos tanúsítás hatálya alá tartozó csoportok tagjai. Nagyobb mezőgazdasági üzemek (azaz a forgalmuk 2%-ánál kisebb külső tanúsítási költséget viselő üzemek) szintén tartozhatnak a csoporthoz, de azokat a külső ellenőrző szervnek évente meg kell vizsgálnia. Feldolgozók és exportőrök is csatlakozhatnak a csoporthoz, de azokat szintén évente meg kell vizsgálnia a külső ellenőrző szervnek.
5. A csoportba tartozó gazdálkodóknak hasonló termelési rendszereket kell alkalmazniuk és a mezőgazdasági üzemeknek földrajzilag közel kell elhelyezkedniük egymáshoz.
6. A csoport szerveződhet önmagában, azaz szövetkezeti formában, vagy lehet a feldolgozóhoz vagy exportőrhöz társult, strukturált termelői csoport.
7. A csoportot hivatalosan kell létrehozni, a tagok közötti írásbeli megállapodással. A csoport központi ügyvezetéssel, elfogadott döntéshozatali eljárással és jogképességgel rendelkezik.
8. A kivitelre szánt áruk értékesítését csoportként kell végezni.

---

standards and technical regulations” (Útmutató az ökológiai szabványok és műszaki előírások egyenértékűségének értékeléséhez), UNCTAD, FAO, IFOAM, 2008. október

¹⁵ Ezt az iránymutatást korábban a Bizottság szolgálatainak iránymutató dokumentumaként tették közzé 2003. november 6-án.

¹⁶ <http://www.oecd.org> : A hivatalos fejlesztési támogatásban (ODA) részesített országoknak és területeknek az OECD Fejlesztési Segítségnyújtási Bizottsága (DAC) által fenntartott jegyzéke

D. Belső ellenőrzési rendszer

9. A csoport belső ellenőrzési rendszere dokumentált belső minőségbiztosítási rendszer, amely a csoport egyes tagjaival kötött szerződést is tartalmazza.
10. A csoport jelöli ki a belső ellenőrzést lefolytató belső ellenőröket. Az ellenőröknek megfelelő képzésben kell részesülniük. A belső minőségbiztosítási rendszer szabályokat állapít meg a belső ellenőrök esetleges összeférhetlenségének elkerülésére vagy korlátozására.
11. A belső ellenőrök évente legalább egy ellenőrző látogatást tesznek az egyes gazdasági szereplőknél, ide értve a területek és a létesítmények látogatását is.
12. A belső ellenőrzési rendszerben megfelelő dokumentációt tartanak fenn, amely legalább az üzem és a létesítmények leírását, a termelési terveket, a betakarított terményeket, az egyes tagokkal kötött szerződéseket és a belső ellenőri jelentéseket tartalmazza.
13. A belső ellenőrzési rendszerben szankciók alkalmazására is van lehetőség azokkal a tagokkal szemben, akik nem felelnek meg a termelési szabványoknak. A belső ellenőrzési rendszerből tájékoztatást kell eljuttatni a külső ellenőrző szervnek a feltárt szabálysértésekről és szabálytalanságokról, valamint a kölcsönösen elfogadott teljesítési határidővel kiszabott korrekciós intézkedésekről.

E. A külső ellenőrző szerv

14. A külső ellenőrző szerv értékeli a belső ellenőrzési rendszer hatékonyságát azzal a végső céllal, hogy felmérje: megfelelnek-e az egyes gazdasági szereplők a termelési szabványoknak.
15. A szerv szerződést köt a csoporttal.
16. A szerv legalább évente egyszer vizsgálatot folytat a csoportban. A vizsgálatnak részét képezi a számos különböző üzemben tett ellenőrző látogatás is, amelyre a szabványoknak való megfelelés vizsgálata és a belső ellenőrzési rendszer hatékonyságának értékelése céljából kerül sor.
17. A külső ellenőrző szerv évente meghatározza és megindokolja az éves vizsgálatának alávetendő mezőgazdasági üzemek kockázatorientált mintáját. Az éves külső vizsgálatnak alávetendő üzemek száma semmi esetre sem lehet kevesebb 10-nél. Átlagos kockázati helyzetben nem lehet kevesebb, mint a csoporthoz tartozó üzemek számának négyzetgyöke. Közepes vagy nagykockázatú helyzetekben a külső ellenőrző szerv legalább 1,2-es, illetve 1,4-es kockázati szorzót határoz meg.

A külső ellenőrző szerv évről évre javarészt más üzemeket vizsgál meg.

A külső ellenőrző szerv által vizsgálandó mezőgazdasági üzemek legkisebb száma			
A csoport tagjainak száma = n	Normál kockázati szorzó 1	Közepes kockázati szorzó 1,2	Nagykockázati szorzó 1,4

Legalább	10	12	14
n	n négyzetgyöke	n négyzetgyöke x 1,2	n négyzetgyöke x 1,4

A kockázat meghatározásánál vizsgálandó tényezők többek között:

a) a mezőgazdasági üzem nagyságával összefüggő tényezők

- az üzem mérete,
- a termékek értéke
- az ökológiai és hagyományos termékek értéke közötti különbség

b) a mezőgazdasági üzem jellemzőivel összefüggő tényezők

- a termelési rendszerek és a növényi kultúrák hasonlóságának mértéke a csoporton belül
- a keveredés és/vagy szennyeződés kockázata

c) a szerzett tapasztalat

- a csoport működésének időtartama években
- a regisztrált új tagok száma évente
- a korábbi években folytatott ellenőrzések során feltárt problémák jellege és a belső ellenőrzési rendszer hatékonyságát vizsgáló korábbi értékelések eredményei
- a belső ellenőrök lehetséges összeférhetetlenségének kezelése
- a személyzet fluktuációja.

18. A nagyobb üzemeket, feldolgozókat és exportőröket a külső ellenőrző szerv évente ellenőrzi.
19. Amennyiben a külső ellenőrző szerv azt állapítja meg, hogy a belső ellenőrzési rendszer kirívóan megbízhatatlan és nem hatékony, a csoportba tartozó üzemek száma négyzetgyökének legalább háromszorosára növeli az éves vizsgálatnak alávetendő üzemek számát.
20. A külső ellenőrző szerv dokumentált szankciópolitikával rendelkezik a csoportok tekintetében. Amennyiben azt állapítja meg, hogy a belső ellenőrzési rendszer megbízhatatlan és nem hatékony, az egész csoportra szankciót vet ki, amely súlyos hiányosságok esetén a csoport tanúsításának visszavonásában is állhat.
21. A megfelelő felügyeleti hatóságoknak tett jelentésekor a külső ellenőrző szerv ezen iránymutató dokumentum valamennyi elemére hivatkozik.

9. Iránymutatás a gazdasági szereplők jegyzékének közzétételéről

A 3. cikk (2) bekezdésének e) pontja és a 10. cikk (2) bekezdésének e) pontja

1. A weboldalon szerepelnek az ellenőrzés hatálya alá tartozó gazdasági szereplők, legalább az Európai Unióba irányuló kivitel tekintetében.
2. A weboldal tartalmazza az egyes gazdasági szereplők nevét, a harmadik országot, amelyben működnek, a helyszínt, a termékek típusát és a tanúsítás státuszát (ökológiai vagy átállási termék).
3. A weboldalon fel kell tüntetni a további információt szolgáltató kapcsolattartó pontot.
4. Az egyes gazdasági szereplők tekintetében a következő termelési kategóriákat kell megemlíteni: elsődleges termelés, feldolgozás vagy exportőr.
5. A tanúsításuktól megfosztott termékeket és a felfüggesztett gazdasági szereplőket a megfosztás vagy felfüggesztés időtartamára szintén fel kell tüntetni. Az átállási termékeket egyértelműen ilyenekként kell megjelölni.
6. A weboldal mindenkinek rendelkezésére áll, aki a hozzáférést kéri.
7. A weboldalt rendszeresen¹⁷ frissíteni kell, és utalni kell az utolsó frissítés időpontjára.
8. Az elismert ellenőrző hatóságok és ellenőrző szervek részéről érkező, vagy a jegyzéken szereplő illetékes hatóságok által valamely ESZ-nek vagy EH-nak címzett, egyes termékek tanúsítási státuszával kapcsolatos megkereséseket két munkanapon belül meg kell válaszolni.

---

¹⁷ Például egy határozat meghozatalát követően legfeljebb két héttel és a gazdasági szereplő tanúsítástól való megfosztásáról szóló határozat meghozatalát követően legfeljebb két nappal.

10. Iránymutatás a behozott termékeket érintő szabálytalanságok és jogsértések kezeléséről és közléséről

1. A behozott ökológiai termékek átvételekor az **importőr** ellenőrzi a terméket és a kapcsolódó dokumentumokat (lásd a 889/2008/EK rendelet 34. cikkét). Kétség esetén haladéktalanul tájékoztatja az ESZ-t vagy az EH-t (lásd a 889/2008/EK rendelet 91. cikkét).
2. Az **ellenőrző hatóság vagy ellenőrző szerv** jelentést tesz a behozott vagy behozatalra szánt termékekkel kapcsolatban feltárt szabálytalanságokról vagy jogsértésekről az exportőr ESZ-ének vagy EH-jának, és e jelentés egy példányát megküldi az exportőr ESZ-e vagy EH-ja ÉSZ-ének. E szabálytalanságokról és jogsértésekről haladéktalanul jelentést tesz azon tagállam illetékes hatóságának, amely tagállamban az importőr tevékenységeit bejelentette, annak érdekében, hogy tájékoztassa a többi tagállamot arról, hogy a visszautasított árukat esetleg megpróbálják a területükre behozni.
3. Amennyiben a termék a jegyzéken szereplő harmadik országból származik, a **tagállam** értesíti az esetről a Bizottságot. A **Bizottság** felveszi a kapcsolatot a harmadik országgal és vizsgálatot kér. Folyamatosan tájékoztatja az adott harmadik ország tekintetében jelentéskészítésre kijelölt tagállamokat és adott esetben segítségüket kéri.
4. Amennyiben a termék a jegyzéken nem szereplő harmadik országból származik, a **tagállam** értesíti az esetről a Bizottságot. A **Bizottság** vizsgálatot vagy korrekciós intézkedéseket kér az érintett EH-től vagy ESZ-től és továbbítja a kérelem egy példányát az érintett ÉSZ-nek. Folyamatosan tájékoztatja az adott EH vagy ESZ tekintetében jelentéskészítésre kijelölt tagállamokat és adott esetben segítségüket kéri.
5. Az **ÉSZ**-ek kivizsgálják az általuk értékelt ESZ-hez vagy EH-hoz kapcsolódó és a felügyeleti vagy többéves újraértékelési tevékenységük keretében tudomásukra jutott szabálytalanságokat és jogsértéseket.
6. A tagállami importengedélyek átmeneti rendszere tekintetében nincs változás; a rendszert az 1235/2008/EK rendelet 19. cikkének (1)–(3) bekezdése mutatja be.
7. Az elismert ESZ-ektől vagy EH-ktől érkező, vagy a jegyzéken szereplő illetékes hatóságok által az ESZ-eknek vagy EH-eknek címzett, csalás vagy jogsértés gyanújával kapcsolatos megkereséseket két munkanapon belül meg kell válaszolni.

11. Iránymutatás a bejövő szállítmányok vám- vagy más hatóságok általi ellenőrzéséről

Az iránymutatás előkészítés alatt áll, különös tekintettel a 834/2007/EK rendelet 32. cikkének megfelelően ökológiai termékként behozott termékek elismerése tekintetében